

TOVERI

Lännen suomalaisten työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntai.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVANEN

TOVERI

(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.
AUG. NIKULA, Manager.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.
TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa: \$2.25
Yksi vuosi...\$4.00 6 kuukautta...\$2.25
3 kuukautta...\$1.35 1 kuukausi...\$.50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosi...\$6.50 6 kuukautta...\$3.50

Huomautus tilaajille: 10:n ja 25:n kappaleiden kuluun. Postinumero: 365, toimitus 832.

Äänestyksen tuloksia

Kaivostyöläisten liiton jäsenistö, tai ainakin niiden enemmistö on äänestellyt kapitalistipuolueiden ehdokkaita, tai sellaisia union miehiä kapitalistipuolueiden listoilla, jotka kannattavat samaa ohjelmaa Phelps-Dodge yhtiön, Bache-Denman yhtiön, Guggenheimin, Rockefellerin, Morganin, Taftin, Rooseveltin j. n. e. kanssa. Ne halusivat saada "jotakin jo nyt", ja ne saivat. Sen anto niille liitto-oikeus Fort Smithissä, Ariz., ja on se seuraavanlainen:

Kolme vuotta sitten nosti Bache-Denman yhtiö juttuun hiilen-kaivajien järjestöä vastaan, vaatiensa siltä 2,222,000 dollaria vahingonkorvausta, väittäen omaisuutensa Prairie Creekin kaivoksilla Sebastian kraattissa kärsineen sen määrän vahinkoa heinäkuulla 1914 vallinneen lakon yhteydessä tapahtuneiden väkivaltaisuuksien takia, joka aiheutui siitä että yhtiö koetti saada työt käyntiin rikureilla.

Juttu oli esillä Fort Smithin liitto-oikeudessa, ja joitakin päiviä sitten antoi lautakunta päätöksen, jonka mukaan union on maksettava yhtiölle 200,000 dollaria vahingonkorvausta. Shermanin trustivastaisen lain mukaan kolminkertainen summa, joten union maksettavaksi tulee 600,000 dollaria.

Voisiko kukaan ajatella, että sosiaalinen tuomari olisi "tulkinnyt" lain kaivostyöläisten vahingoksi? Tuskin. Edelleen, voiko yksikään järkävä, ihminen ajatella, että Bache-Denman yhtiö olisi kieltäytynyt neuvottelemasta, tai myöntymästä miesten vallon kohtuullisiin vaatimuksiin, jos kaivosmiehet olisivat vuoden 1912 vaaleissa valinneet virkoihin joukon sosialisteja? Ei suinkaan.

Jos haluatte kapitalistien käyttäytymän ihmisiksi, niin äänestäkää aina sosialisteja. Luopukaa "hyvistä miehistä" ja "työväestöllä suosittavista", ja äänestäkää sosialisteja, jotka ovat aina uskollisia työväestölle. — Public Ownership.

Työvoimatavara ja munat

Äskettäin tutkittiin muuatta chicagolaista munäkinngasta, jolla tiedettiin olevan tavaton määrä munia kasattuna varastoihin, tarkoituksella nostaa hintaa. Kuusi miljoonaa tusinaa munia tiedettiin olevan varastossa, ja kuningas hautoi niille "lisäarvoa", kieltäytymällä luovuttamasta avaimia, vaikka kysyntä oli kiikheä. Puhuttiin monopolista ja aiottiin asettaa munäkinngas syytteesen, mutta sitte huomattiin, että mistään sellaisesta ei voida syyttää, sillä New Yorkissa kuuluu olevan samanlaisia munäkinngaita olevan kukaan paljon. Ja kun on olemassa samanlaisia liikkeenharjoittajia useampia, niin ei voida kenenkään selittää omaavan monopolia. Sellainen liike on laillista liikettä; sellainen liike onkin juuri sitä, josta rikastuu, ja rikastumisen estäminen olisi vakava lain rikos, kunhan ei vain rikastu laittoimilla keinoin.

Munien puutteen aiheuttama näkiintyminen ei ole huomion

arvoinen niiden mielestä jotka toimeenpanevat tutkimuksia monopolisuhteissa. Ja väkivapa tunnustettaisiin näkiintymisen korkeintaan vakavaksi kysymykseksi, niin mitäpä sille tutkimuksilla voidaan. Elintarpeet kuuluvat yksityisille, joiden omistusoikeutta ei saa häiritä. Ja liikelakeihin kuuluu, että jokainen koettaa ostaa mahdollisimman halvalla ja myydä mahdollisimman kalliista, joten ei sinäkään ole mitään moittimista. Jos siten hinnat kohoavat yleisluolelle sen kuin mitä työläiset voivat maksaa, niin eihän se tutkijoida liikuta. Miksi työläiset ovat tölloja ja myyvät tavaransa tappiolla. Kätkisivät käsivartensa varastoihin, kuten munäkinngas munansa ja odottaisivat hintojen kohoamista.

Ja, mutta työvoima ei olekaan kauppatavaraa, joten sitä ei voi kätkä. Se voidaan pakko- luovuttaa. Työvoima ei ole omaisuutta lakien mukaan, kuten monet, joten työvoimatavara on mustajalla ei olekaan samojen oikeuksia kuin muntavaran omistajalla. Sitäpaitsi työvoimatavaraa haluaakin vain se luokka joka määräälee. Työväestölle ei siitä ole suositavaa hyötyä, varsinkin kun ei sitä voi myydä edes sellaisilla hinnoilla joilla voisi vaihtaa takaisin riittävä määrä elintarpeita.

Siinä on meillä Gompersien ihaileman trustilakiliäyksen sutturi ansio, että työvoimaa ei voida seilittää kauppatavaraksi ja vaati sille sama suojelus kuin muille esim. Se voidaan pakko- luovuttaa, ja pakko- luovutetaan.

Pettyneet toiveet

Stuurilla toiveilla odotettu kahdeksan tunnin työpäivä lännen puuttavateollisuudessa, joka osittain jo oli luvssakin, on jälleen jäänyt kaukaiseen tulevaisuuteen. Vielä kerran uskalsivat riihtäjät nimenalla työläisten joukkovoimaa, ikäänkuin selittämällä: tulkaa ja otakaa kahdeksan tunnin työpäivä, jos teillä on siihen voimaa.

Ja tällä kertaa ei työläisten käytettävänä ole sellaista voimaa, joka panisi riihtäjät pysymään "vapaehtoissa" lupauksessaan.

Takaläiset sanomalehdet selittivät Western Pine Manufacturers liiton menettelyä, luvattessaan ottaa vuoden alussa käytäntöön kahdeksan tunnin työpäivän sahoilla ja kämpillään, sientä että se murka joutui halusta "poistaa maaperä i. w. w-läisytydeltä". Arvattava oli, että työnantajatkaan eivät ole niin lyhytnäköisiä, että sellaisella myönnytyksellä luuli- visit voivansa poistaa järjestön työläisten keskundesta. Heidän mielestään on järjestynyt työväestö aina "maanvaivana", mutta "minkäpä sille voivat. Vaati- mäksiin ei sovi myöntävä, sillä se häiritäisi voittoja.

Vaikka emme ensinkään pitä- neet varmana, että kahdeksan tunnin työpäivä tulotisi asetta- maan käytäntöön, koska emme ajatelleet työnantajien haluavan rikkoa rintamaansa, niin tuntuu pettymys mieltä katkeroitavalta. Me emme ole läheskään yksimielisiä i. w. w.-läisten, yhtävähän kuin ammattiunionistienkaan kanssa lakkotaistelujen menette- lytavoista mutta toivoimme et- tä tämä työpäivä olisi saavut- tettu vaikkapa "i. w. w.-laisyy- den" voitonakin, kunhan se vain olisi saavutettu. Työläis- ten voitto se olisi ollut kaikissa tapauksissa.

Mutta sitä ei nyt saavutettu, ei sapoteesin avullaakaan, josta voimasta jo lauleskeltiin ystys- virsittyä ja selitettiin se kaikki yhteiskunnalliset viat pikaisesti parantavaksi lääkekeksi. Riihtä- jien rintama on edelleen eheänä, ja työväestö saa terottaa mie- leensä, että sillä ei ole vieläkaan syytä luopua taisteluaseistaan, vaan koetettava saada valtiomah- ti kontrollinsa alle, koska sitä tietä näytään olevan pakotettu- ja hankkimaan kaikki vallitset parannuksetkin.

Mistä tämä Idahon, Washing- tonin ja Oregonin metsäparoonien päätöksen peruuttaminen johtui, ei ole ilmoitettu, sanotaan vain, että päätös oli "ristiriidassa liiton sääntöjen kanssa." Oli- si voitu sanoa, että se oli ristiriidassa sen periaatteiden kanssa, joiden mukaan työläisille ei saa mitään myöntää. Mahdollisesti johtui se osittain siitä, että Ty- neperen rannikon kapitalistit eivät myöntäneekään samaan e- kitykseen, vaan jättivät sen ai- nakin toistaiseksi. Jos olisi sa- luttu osan "riistäjästä" myöntä- vä, niin olisi se tehnyt samanlaisen tempun meikin pakolliseksi toi- sillekin, sillä silloinhan olisi ol- lut ilmi selvä juttu, että kan- nattaa sitä antaa työläisille, jos ne vain kykenevät ottamaan.

Myöntymis-päätöksen selitet- tiin ensin johtuneen yhteisvoima- vasta isänmaallisuuden. Nyt joulun aikana kai on huomattu, kun ensin neuvoteltiin toisten riihtäjien kanssa, että voidaan myöntä sitä isänmaallisuutta sentään hiukan hillitäkin, ja tulla toimen- edelleen niiden työläisten kanssa, jotka vaativat kahdeksan tunnin työpäivää. Mikänsä nyt on pitää kurissa talven aikana, ja niiden toimenpiteiden avulla, joihin viime aikoina on ryhdytty. Pärjää sitä ainakin nyt kevää- seen saakka, ja silloin jos työlai- set kykenevät pakottamaan kah- deksan tunnin työpäivän käytän- töön, niin voitathan isännät jälle- den pukeutua isänmaallisuuden verhoon ja myöntävä "vapaehtoi- sesti", päästyään varmuuteen siitä, että mitään muuta pelas- tusta ei enää ole.

'Sota ei ketään hyödytä'

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 31, 1912, as required by the Act of Congress of Oct. 15th, 1912.)

Juuri kun summe tuntui ta- vattoman kuivalle sodan hirvittäviä kustannuksia ajatlessamme, sattui käsimme Granby Consolidated Mining, Smelting & Power Com säännöllinen nel- jännesvuosikertomus. Sen luet- tuamme tuntui meistä entistään tukalammalta, sillä meille selvisi heti, minkälainen erehdyksen o- limme tehneet kun emme tulleet kuparikaivosparooniksi, jonka kunto ja hyveet olisivat kaiken epäilyksen yläpuolella, sensijaan että valitsimme tämän vihelijä- sen sanomalehtimiehen ammatin, jossa ei ole ystäviä, ei hyveitä eikä kuuluisuutta.

Murtovarkaat eivät voi va- rasta julkaisua tuloksia yön toi- minnastaan salalyhdyn ja mu- den vebkeitensä kanssa. Ne saattaisivat joutua kiinni; jon- kun merkittävän mutkan takia in- miseksi nimitetty eläinlajin hen- kisesä kokoonpanossa ei sellai- nen ilmoitteluin kohtaisi ylei-istä hyväksymistä ollenkaan, vieläpä voitaisi sanoa niinkin et- tä asianomaiset ovat synnillisä reitit koonneet rikkautta ja voi- toja. On paljon hyviä ihmisiä irrallaan, jotka mielillään ilmoit- taisivat sellaisia henkilöitä kos- kevat tiedonannot poliisille, si- ten "voidellakseen" selvuus sillä lohdutuksella."

Tuhkatehdään uudistuvista nyrkki- oikeustapauksista päätään on ameri- kkalaisen yleisön oikeudentun- tiola surkeasti jällellä näin lainsä- dännöistä, vaikka ei tuota lainsäda- töökään voida kehua maailman edis- tymmäksi. Sitä ilahuttavampaa on edes toisinaan kuulla tapauksis- ta, joissa ilmenee viikaudissa tede- listä ihmisyydestä. Harvinaisu- tensa takia ne ovat suorastaan vir- kistäviä. Nyt on kerrottavanamme yksi sellainen tapaus.

Viime kesäkuulla ritaantui pari New Yorkin poikaa pallokentällä. Pojat olivat 16 vuotia, polvihousis- sa kulkevia, mutta—tietysti, näin so- ta-aikana—revolverit taskuissa. Ri- ta päättyi siten, että Timothy Mon- han ampui kuoliaksi toverinsa Hen- ry Ayresin. Ampuja tietysti van- gittui ja asetettiin syytteesen ta- hallisesta, harkitusta murhasta.

Oikeudenkäyntiin tarvittiin myös lautakunta, ja siinäpä ilmeni odot- tamattomia vaikeuksia. Lautakunta ei tahnottu mitenkään saada synty- mään, vaikka lähes sata ehdokasta oli kuulusteltavana. Yksi toisensa jälkeen he sanoivat, ettei heidän tun- tionsa myöntäisi lähettää noin nuorta poikaa sähkötuoliin. Timothy nayti tulla lapsetta, että häntä tuskin saattoi uskoa edes 16 vuotiaaksi. Vähden kuitenkin löytyi tarvittava määrä siksi kovaluontoisia miehiä,

LAINSAADANTO JA OIKEUDEN- TUNTO.

...

...

...

...

...

sen mitä työläiset ansaitsevat mutta eivät saa itse. Ja siinä suhteessa se on loistavasti on- nistunut. Se ottaa työläistensä tuottamista mutta ei saamista rikkauksista 66 dollaria vuodessa jokaista osakettaan kohti, ja jakaa sen suuria voitto-osinkoja. Ja sitte se kerskuu ja ylvästelee niillä, ja se kaikki saa tapahtua täydellisesti turvattuina. Yhtiön saavutukset tällä alalla saavat osakseen yleisen hyväksymisen huolimatta meikin yleisesti val- lallaolevasta ryöstelemisen tuo- litsemisesta. Näiden tosiseikko- jen valossa ei kuitenkaan ole mi- täään syytä, miksi sellaista vasten- mielisyyttä ryöstelemistä vastaan pitäisi olla olemassa.

Kuparin hinnan ollessa 29 sen- tissä naula, "ansaitsee" Granby vuosittain 10,000,000 dollaria. Ja kun kuparin hinta on sodan aj- alla kohonnut 12 sentistä 29 senttiin nauvalta, on helposti kä- sitettävissä, miksi Granby on- sakkaut, vaikka suurimmalta os- salta asuvakin New Yorkissa, ovat olleet niin kiikheitä isän- maallisia (Canadassa) että lah- jottivat 15,000 dollaria isänmaal- lisuusrahastoon. Mekin olisim- me kiikheitä, oikein väkivaltaisia, ja patriootteja, puolesta siitä rahan-

MAILMANKATSOMUKSIA

LIIKKEEMME "ALOUDEN- HOITAJAKSI" valitsi johtokunta Ellen Pitämässään kokouksessa toveri A. J. Partanen, Pitchburgista, Mass. Toveri Partanen on toiminut useita vuosia apula- sliikkeenhoitajana Raivaajassa, sekä sitä ennen pitkään ajan kirjapaino- liikkeitä ja osuusliikkeissä Suomessa, ja omaa nimellään täydellisen asi- antuntijan kokemuksen sekä liikkei- henä yleensä että varsinkin kirjapai- nolikkeudessa.

TOVERITTAREN TOIMITTAJA,

toveritar Anna Kokko, on sanoutunut irti toimestaan, ja paikka on julis- tettu hakukelpoisten haettavaksi.

AMERIKKALAISIA PAKOILJOITA RANSKASSA.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 31, 1912, as required by the Act of Congress October 15th, 1912.)
Yhdysvaltain sotilasviranomaiset o- vat Pariisissa ottaneet hoivinsa 200 sairasvaunun ajurin puussa lörö- heiltävään Amerikan kansalaita. Hei- dän passiensä numerot merkittiin muutiin, ja heidät kutsuttiin pää- naujaan, jonne kaikki, paitsi viittiä, saapuvatkun. Siellä heille ilmoiteti- in, että heidän on heti astuttava johonkin rintamapalvelustuomiin Ranskassa, taikka muuten heidät lä- hetetään takaisin Yhdysvaltoihin, jos- sa heidän kansaansa tulee menettä- väksi asialaajajien mukaan. Yhdys- valtain asevelvollisuuslainsunnan yllä- valvoja on tämän toimenpiteen sel- tykseksi ilmoittanut, että noin 300 nuorta miestä, joiden palvelusai- kaa on jo kuluu, joutuvat vankiksi Ranskan armeijassa oli umpeunku- nut, oli kieltäytynyt ilmoittautumasta Yhdysvaltain armeijaan ja vetoettilä Pariisissa. Hänen vakuutuksen- sa mukaan useat näistä miehistä olit- vat jäätyneet registreerattuna täällä voimaannpanun valinnaisen a- sevelvollisuuslain mukaisesti.

"PAREMPAA VAKAE" PÄASTE- TÄÄN IRTI

...

...

...

...

...

...

...

...

...

summasta jonka nämä kunnian- arvoiset fosvot ovat saaneet so- dan kustannuksella. Kaikissa tapauksissa on tuo saalis tullut nykyisten omistajensa käsiin sodan seurauksena, mutta nämä raadolliset sietel eivät kuiten- kaan olisi voineet sotaa estää. He eivät olisi voineet estää so- taa vaikkapa olisivat tahtoneet- kin, eikä ole olemassa mitään todistuksia siihen, että he sel- laista onnettomuutta olisivat toi- voineetkaan. Onnettomuudella me tarkotamme sodan loppumista, eikä sotaa itseään. Ja se johtaa meidät siveelisesti arvostele- maan sodan hirvittäviä kusta- nuksia. Se on hävittävää ja voito- tuottamatonta liikettä, paitsi siinä tapauksessa että on ase- massa jossa siihen osanotto tuot- taaja sielulle löhdutusta 66 dolla- rin verran osaketta kohti, tai jotain samanlaista. Ja siitä voi oppia sen, että ei ole pyrittävä murtovarkaaksi, vaan kupariki- nnoitukseksi tai isänmaallisuuskii- koilijaksi, jolloin voi kerskuu saavutuksistaan niin paljon kuin tykkää, tarvitsematta pelätä a- settavansa nahkaansa tai vapa- uttaan vaaraan. Sota on kallista ja hävittävää, eikä siinä ole voittoja.—The Federationist.

KÄÄRME KOTIELÄIMENÄ.

Brasiliassa ovat rotat siinä määrin lisääntyneet, että väestön on täytynt lähkeä eräs laji käärmeitä niitä käär- mettä. Brasilialainen kotikäär- me on nimeltään ghibia, pieni boa- laji, noin 12 jalan pituinen ja miehen käsivarren paksuinen. Niitä saa os- taa välittäjiltä Rio Janelron, Pernambucun, Bahian y.m. kaupungeis- ta. Ne ovat aivan vaarattomia, hi- daaliikkeisilla käärmeillä; makaavat kaikel päivät portaitten juuressa ja tuskien, nostavat päätään vieraan lä- hestyessä tahi jos eteisellä kuuluu joutin tavattomampaa kolinaa. Mut- ta yön tullen lähtee ghibia pyödyt- tyesirekille, madellen kaikilla, tut- kien huoneitten lattialalustat, viinit ja kaikki loukot, joihin tutkimuksiin sitäpaitsi brasilialainen rakennusta- erityisesti soveltuu. Äkillisellä hyök- käyksellä tarttuu käärme rotan nyr- kään ja nistää sen kuoliaksi. Va- paudussakaan käärmeet syövät vain harvojn; niinpä ei ghibia tapa rotta syödykseen, vaan yksinomaan hu- vikseen. Omistajansa asuntoon kiin- tyy ghibia niin suuresti, että jos se vieään vieraseen paikkaan, se kar- kaa ja matelee takaisin entiseen kot- tiinsa. Lämpimimmissä maakunnissa missä rotista on pahin vastus, on joka talossa oma ghibiansa talouska- lujen joukkoon kuuluvana, ja kun omistaja haluaa talonsa myydä tai vuokrata, muistaa hän aina kehua siinä olevan ghibian etevyyttä.

Järjestömme asioita

S. S. OSASTOILLE.
Tov. T. Kaankonen, Berkeleyn os-aston järjestäjä, ilmoittaa osastonsa johtokunnan puolesta, että Berkeleyn s. s. osasto on antanut kannatuksen- sa sanotulla paikakunnalla alkun- nulle Suomen hätäapukomitean työlle. Samalla hän ilmoittaa, että henkilöt, jotka toimivat sanotussa komiteassa, eivät ole "samassa vedessä" kalastelevia porvareita, vaan sosialisteja, eikä niillä niin muodin- ole mitään yhteyttä tällä paikakun- nalla joskus jonkun humpuukin hy- väksi tehdyin keräykseen kansaa.
Toverillisesti,
HENRY ASKELI,
S. S. J. Sihteeri.

Yleisiä uutisia

TYÖNTEETTÄJÄT TULIVAT VÄLÄS KUORESTAAN.

(Lautaku ensimmäisesti sivulta)
seksi yksityisten henkilöitten toi- minnan tukahuttamisesta puuta- varatyöläisten keskuudessa, toi- seksi palauttaakoon armeijasta puuttavatyöläisiä takaisin niille työpaikoille, joissa välitsee työ- miesten punnetta ja joista tarvit- taan hallitukselle puuttavaraa sekä jos katsotaan tarpeelliseksi vapautettakoon tarpeellisia puu- tavaratyöläisiä asevelvollisuuden suoritusesta kokonaan, jotta he voisivat suorittaa tuotannossa tarpeellisen työn.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

KANSANKIRJEITÄ

...

CALIFORNIA

BERKELEYN-KIRJE.

SISÄLLYS: Pala oman kylän historiaa. — Kauppakamarin kes- titä. — Työläisten surma. — Poli- tikoitsijat sakailevat mahdollisu- uksiaan ensi vaaleissa. — Rautateollisuus ja konetyöläisten lakko. — Nahtyamme nyt pohjan tästä "kaunistä kirkonkylästä" — sen 23x27 kulmalainen — niin joka voisi enää väittää, että meidän Berkeley ei käsitäisi maailmaa? Ainakin siitä on oikeus puhua, kuten kirjoitettu on! Siihen luot- taen mainitsen tässä palan histo- riikkaa.

...

...

...

...

...

...